

RETSPOLITISK FORENING

HØRINGSSVAR

fra Retspolitisk Forening

vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, politiloven og våbenloven samt lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

(Styrket indsats mod bandekriminalitet m.v.)

Justitsministeriets sagsnummer 2009-730-0875

Retspolitisk Forening (RPF) har 1. og 3. april 2009 modtaget lovudkastene (ministeriets j. nr. 2009-730-0875) i høring. De angår yderligere repressive tiltag i forbindelse med bandekriminalitet m.v.

RPF skal indledningsvist gøre opmærksom på, at effektiv modvirkning af grov kriminalitet i forbindelse med bander mv. bedst sker i forbindelse med forebyggende indsats (sociale og kriminalpræventive indsatser) og ved politiets efterforskningsindsats (opklaringsgrad mv.). Og her står det ikke for godt til, og forslagene er næsten uden positiv betydning herfor.

Strafskærpelserne m.v., som forslagene udtrykker, vil nok ikke have større kriminalitetsdæmpende effekt, men må til dels tilskrives behovet for signalpolitik oven på nogle – indtil videre i hovedsagen af politiet uopklarede – grove våbenforbrydelser (drab, grov vold m.v.) i og omkring bandemiljøer gennem nogle uger/måneder inden for det seneste halvår.

Dette taget i betragtning forekommer det overordentlig betænkeligt, at lovforslaget foreslår drastiske stramninger af straffeloven. Det bemærkes, at de seneste ændringer af straffeloven og våbenloven m.v. fandt sted i juni 2008. Lovforslagets bemærkninger peger i afsnittene om gældende ret på de mange muligheder, der allerede eksisterer. Set i det lys er det ganske uforståeligt, at der, allerede så kort tid efter de seneste ikke ubetydelige stramninger i den relevante lovbestemmelser, skal foretages endda yderst drastiske skridt.

Dette gælder således især forslaget til en ny affattelse af straffelovens § 192 a, hvorefter bl. a. den blotte besiddelse af et farligt skydevåben på et offentligt tilgængeligt sted under skærpende omstændigheder skal kunne medføre en minimumsstraf på 1 års fængsel. Dermed sidestilles *besiddelse* med *handlinger*, hvor skydevåben har været anvendt evt. med drabshensigt. Det er foreningens opfattelse, at minimumsstraffe bør forbeholdes yderst alvorlige handlinger, som det f.eks. er tilfældet med drab. Grundlæggende bør straffastsættelsen være et anliggende for domstolene og ikke for den lovgivende magt. Ved en sådan lovgivning bevæger Folketinget sig med hastige skridt ind på den dømmende magts område.

Ud over den proportionsforvrængning, som et sådant forslag er udtryk for, indebærer det tillige, at den dermed svækkede respekt for domstolenes evne til i en konkret situation at udmåle en passende strafsanktion kan indebære en betydelig risiko for afsmitning på andre områder, når der opstår situationer, hvor det politisk er opportunt at kræve strengere straffe. Retspolitisk Forening må derfor på det skarpeste tage afstand fra et sådant forslag.

Til nogle af forslagene i udkastene bemærkes følgende:

Ad straffeloven:

Til § 81 a, stk. 1: Det forekommer retssikkerhedsmæssigt utilfredsstillende med de meget elastiske forudsætninger om lovovertrædelser, der skal have ”- baggrund i et gensidigt opgør, som foregår mellem grupper af personer -”. Ordene i citatet kan give anledning til stor tvivl i retsanvendelsen. Hertil kommer det paradoksale, at vold m.v. mod/mellem bandemedlemmer vil medføre forhøjet straf med op til det dobbelte af ”normalen”, hvilket altså indebærer, at vold m.v. mod fremmede/tilfældige/borgere som sådan straffes lavere, end når det samme sker mod/mellem bandemedlemmer. En uforståelig og uacceptabel forskelsbehandling.

Til § 81, stk. 2: Ordene ”- i almindelighed – ” forekommer også retssikkerhedsmæssigt betænkelige, og herudover kan henvises til det om stk. 1 anførte.

Til § 192 a, stk. 1: Minimumsstraffen på fængsel i 1 år forekommer som absolut regel, dækkende hele bestemmelsens område (herunder også besiddelse af skydevåben m.v.), for rigoristisk, hvorfor minimumsstraffen bør udgå eller nærmere præciseres (begrænses) i forhold til gerningsindhold.

Ad retsplejeloven:

Til § 762, nyt stk. 3 – til slut: Det anføres, at ”- den sigtede har tilknytning til - ” en gruppe. Ordet tilknytning forekommer meget elastisk og derfor retssikkerhedsmæssigt betænkeligt, hvorfor en nærmere præcisering bør finde sted. Hertil kommer tilsvarende betragtninger, som anført vedrørende straffelovsforslagets § 81 a.

Ad lov om politiets virksomhed – planlagte ændringer i ordensbekendtgørelsen:

Det forekommer principielt (jfr. grl. § 3's princip om magtfordeling) og retssikkerhedsmæssigt betænkeligt, at politidirektørerne selv kan udstede nye zoneregler, som skitseret i lovbemærkningerne, idet den efterfølgende håndhævelse (påbud osv.) også tilkommer politiet.

Øvrigt:

Der lægges også op til yderligere videoovervågning (bemærkningstekst s. 47 i 1/4-pakken), hvilket også må vurderes konkret mht. nytte i kriminalitetsbekæmpelse over for privatlivskrænkelser.

Der vil af politidirektører blive nedsat banderåd for forskellige områder/bydele (bemærkningstekst s. 45 i 1/4-pakken). Benævnelsen banderåd kan problematiseres sprogligt (bande: *at* bande, *en* bande). Hertil kommer at civile/borgere, der måtte blive medlemmer af et sådant råd, næppe i deres CV'er vil anføre fx ”medlem af Østerbro eller Risskov Banderåd”. Man vil jo straks antage den pågældende for bandemedlem!

Disse råd vil vel i øvrigt tilhøre den offentlige forvaltning, hvorfor regler i offentlighedsloven og dele af forvaltningsloven (inhabilitet, tavsheds- og videregivelsesregler) vil være gældende - også for de civile/private medlemmer. Dette bør tydeliggøres over for disse før deres indtræden i rådene.

København, d. 17. april 2009

Bjørn Elmquist
formand

Peter Arnborg
medlem af bestyrelsen

Leif Hermann
medlem af bestyrelsen